

Predikan, Centrumkyrkan

Reformationsdagen, årg 3 Joh 6:60-69

Nej, det går inte riktigt att ge sig i kast med den här texten utan att backa lite. Vad är det Jesus säger som är så outhärdligt att det inte går att höra på honom? Jag backar, läser och förstår. Det är outhärdligt.

Sammanhanget är brödundret när fem kornbröd och två fiskar mättar 5000 män plus kvinnor och barn. Dagen efter undervisar Jesus i Kafarnaum. Om bröd. Han backar i judarnas historia till uttåget ur Egypten och hur Gud mättade med bröd i öknen. Han lär ut ett slags brödets teologi som landar i att han säger om sig själv "Jag är livets bröd". Så långt är det nog okej, men sen, när orden blir eskatologiska, framåtsyftande mot nattvarden och som alltså för åhörarna är framtid, okänd mark, då blir det faktiskt outhärdligt:

Brödet jag ska ge er är mitt kött, jag ger det för att världen skall leva. Sannerligen, jag säger er: om ni inte äter människosonens kött och dricker hans blod äger ni inte livet. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom.....den som äter mig kommer leva genom mig.

Outhärdligt, inte sant? Jag förstår att folket inte orkade höra. Utan referenspunkter som nattvardsteologi och kanske med en endimensionell tolkning; att orden är vad orden säger.

Jesus säger att de ord jag har talat till er är ande och liv.

Det finns en annan betydelse än den förklaring till orden vi först tänker. Det finns ord bortom orden, ande och liv bortom orden.

Ord är ett fantastiskt, men ibland ett ofullständigt verktyg att klä tankar, känslor, upplevelser och till och med förståelse i. Orden räcker inte till när vi vill förmedla det oerhörda, den rymd av verklighet vi lever i. Orden kan därför bli förminskande och hindra till att gripa om det vi vill förmedla. Möjligen är det vad Jesus vill förklara när han använder uttrycket de ord jag har talat till er är ande och liv. Det finns en oerhörd rymd jag vill förmedla genom de ord jag talat. Jag ger mig själv till er och ni kan leva tillsammans med mig genom att

dela brödet och dela vinet, köttet och blodet. Så har ni tillgång till det eviga livet. Ni i mig, jag i er. Vi blir en gemenskap, en gränslös gemenskap.

Ni hör, det är både förmätet och riskabelt av mig att försöka tolka vad Jesus ville ha sagt. Så fort jag säger det finns risk att jag förminskar för dig, men också möjlighet att öppna. Det är därför vi behöver samtalet, dialogen, teologin, läran om Gud som är mer ett nödvändigt samtal om livet än dogmatiska sanningar, möjligen dogmatiska gissningar.

Nå, om det nu är så svårt att fånga livet, existensen och teologin i ord, behöver vi överhuvudtaget bry oss? Vad har det för bäring i våra liv, vårt samhälle och vår värld att vi läser gamla texter och att ni lyssnar på mig idag? Det är kanske den mest intressanta frågan.

Karin Boye har skrivit en rad jag från och till lever med: "Jag ville måla en träsked så, att människor anade Gud". I någon mening sammanfattar Boye i en målares önskan min önskan med mitt liv. Mitt arbete, min vardag, mitt engagemang i scouterna, mitt föräldraskap. Dikten är ett prov på orden som vi behöver för att klä våra djupa längtor inför varandra, så jag låter den vara med i sin helhet:

Jag ville måla ett ringa grand
av slitnaste vardag, så nött och grått,
men genomlyst av den eld, som förmått
all världen att springa ur Skaparns hand.
Jag ville visa, hur det vi försmå
är heligt och djupt och Andens skrud.
Jag ville måla en träsked så,
att människorna anade Gud!

"Herre, till vem skulle vi gå?" svarar Petrus när Jesus undrar om också lärjungarna vill gå sin väg. "Du har det eviga livets ord, och vi tror och förstår att du är Guds helige".

Ja, till vem skulle vi gå med vår tacksamhet och glädje, oro och ängslan, sorg och förtvivlan? Jag behöver tron på en skapare som bär vår överhettade jordklump. Jag behöver tron på en gemenskap bortom gränskontroller och

främlingsfientlighet. Jag behöver tron på ett större "vi" i världen än jag, mig och mitt.

Som kristenhet och kyrka har vi en del outhärdligheter att säga i vår värld idag som handlar om gemenskap, ansvar och mänsklig värdighet.

Det är outhärdligt att vi – faktiskt – behöver ändra vår livsstil om jordklotet ska bestå. Det är outhärdligt att leva med öppna gränser när människor behöver söka asyl. Det är outhärdligt att inte vara rädd när länder söker sig inom sig själva bakom murar och nationalism. Och många går därifrån, för vem står ut att höra?

Mitt arbete på Sveriges kristna råd är ett slags "mission impossible", ett omöjligt arbete, att verka för kristen enhet. Men att bäras av tro är att tro på mirakel och leva den verklighet vi vill se. Jesus, som inte bara har det eviga livets ord utan som är ordet, vänder gång på gång upp och ner på ordningar, strukturer och system. Inte bara för att, utan när de är omänskliga och inte livsfrämjande. Jag ser det kristna enhetsarbetet som en viktig motkultur idag, som ifrågasätter kategoriseringar, system och isolering av olika grupper i samhället. Jag ser det som ett sätt att göra vår läxa, leva den enhet vi har i Kristus, för att världen ska tro och se hur mänskligheten hör samman. Män och kvinnor, judar och greker, slavar och fria, flyktingar och medborgare, amerikaner och mexikaner, muslimer och buddister.

Den reformation jag vill se, idag på sexagesima som också kallas reformationsdagen, är medvetenhet, mod och handlingskraft för att rädda vår jord och bekämpa fattigdom och utanförskap. För det behövs våra böner, och våra sätt att måla träskedar så att människor anar Gud bortom ord, färger och toner. Gud, som skapar, bär och älskar. Gud som blåser bort vår rädsla. Gud som lät Ordet stiga ner och bo bland oss och som gav sig själv åt oss i kött och blod, bröd och vin. Så låt mig sluta med Johannes första ord om Ordet:

I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud. Det fanns i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom det, och utan det blev ingenting till av allt som finns till. I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det. (Joh 1:1-5)

Ja, Herre, till vem skulle vi gå?

Amen